

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.—

Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 2.

V Ptuj v nedeljo dne 10. januarja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Ruska ofenziva v Galiciji, v Karpatih in na Poljskem povsod vstavljena. — Pred oblegovanjem Varšave. — Položaj ruske armade jako neugoden. — Naši vojaki so med božičem čez 12.000 Rusov vjeli. — Na Srbskem se pripravljajo novi dogodki. — Belgrad zopet obstreljevan. — V Adriji so naši mornarji dosegli lepe uspehe. — Na severnem Francoskem vsi napadi združenih nasprotnikov odbiti. — Turki so dosegli v Kavkazu odločilno zmago nad Rusi.

Rusom se vkljub njih velikanski premoči slabo godi; to priznavajo danes celo že angleški in francoski listi. Z nešteti četami hoteli so prodrati čez Karpate in se združiti z obupanimi našim sovražnikom na jugu; obenem so nameravali preplaviti vso Galicijo, zavzeti Przemysl in Krakovo in potem nastopiti obljubljeno pot proti Dunaju in Berlinu... To so bile ruske nakane! Ali kako krvavo so se prevarali! Kakor železni zid vstavlja je naša armada prodirajočo azijsko premoč ob Karpatih in v Galiciji. Pri Przemyslu so prišli že drugi do krvavih glav in Krakova je danes takorekoč iz največje nevarnosti. Obenem pa je slavna nemška armada pod feldmaršalom Hindenburgom na Poljskem udarila z naravnost nedoseženo energijo po Rusih, jih vrgla nazaj in spravila v beg. Ko te vrstice pišemo, se je morda že pričelo oblegovanje poljsko-ruske prestolice Varšave. Ruska premoč gotovo še ni zdrobljena; ali zmagovati polet Rusov je vstavljen in brez upanja so nadaljni njih boji!

Iz Srbije pretekli teden ni dospelo važnejših novih poročil. Neka uradno še nepotrjena vest pravi, da je bil Belgrad zopet bombardiran. Vsekakor je pričakovati, da se pričnejo na jugu v kratkem odločilni dogodki, ki bodo strli ošabnost napihnenih kraljemorilcev.

Vesele vesti prihajajo tudi od naše v Tegelthofovem dubu vzgojene hrabre mornarice.

Velikanski bojni in admiralni parnik „Courbet“ francoske flotilje bil je od enega naših podmorskih čolnov dvakrat torpediran in se je tudi potopil. Kakor smo mi na nemško, tako smejo tedaj tudi naši zvesti zavezniki na malo a hrabro avstro-ogrsko mornarico ponosni biti. Tudi na morju je navdušenje za pošteno stvar več vredno nego vsa premoč.

Gigantovski boji na severnem Francoskem, ki jih bije nemška armada zoper združene Francoze, Belgijce, azijsko-afričanske divjake in ljudožrce ter Angleže, niso dospeli še do nobene odločitve. Vendar pa napredujejo Nemci polagoma v železni svoji energiji; vse obupane nasprotniške napade so z lahkimi zavrnili.

Do odločilne zmage, pri kateri je bilo več tisoč Rusov vjetih, dovedlo je turško orožje v Kavkazu.

Povsod prihajajo torej v novem letu lepe vesti. Upajmo, da bode to leto tudi zaželjeni mir po slavni zmagi naših, nemških in turških armad prineslo. Bog z nami!

* * *

Boji ob Bzuri in Rawki. Sicer je položaj na Poljskem neizpremenjen.

Berolin, 31. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan, dne 31. decembra:
Vzhodno bojišče: Položaj v vzhodni Prusiji in v Poljski, severno od reke Visle, je neizpre-

menjen. Ob reki Bzuri in vzhodno od nje boji še trajajo. V okolici Rawe napreduje naša ofenziva. Na vzhodnem bregu reke Pilice je položaj neizpremenjen.

Berolin, 1. januarja. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 1. januarja dopoldne.

Vzhodno bojišče. Na vzhodno pruski meji in na Poljskem je ostal položaj neizpremenjen. Močna megla je ovirala operacije.

Vrhovno armadno vodstvo.

Koliko Rusov je bilo vjetih na Poljskem?

Berolin, 31. decembra. (Kor. ur.) Iz velikega glavnega stana je izvedel Wolffov urad:

Naše na Poljskem se boreče čete, so vjele pri zasledovanju, ki se je razvilo po bojih pri Lodzu in Lowiczu, nad 56.000 sovražnikov in vplenile mnogo topov in strojnih pušk. Celotni plen naše, dne 11. novembra v Poljski započete ofenzive, je torej narastel na 186.000 vjetnikov, nad 100 topov in nad 300 strojnih pušk.

Odbiti ruski napadi v Karpatih, pri Gorlicah in Zaklucynu. — Izpred Przemysla.

K.B. Dunaj, 31. decembra.

Uradno se razglša dne 31. decembra opoldne:

Včeraj so razvijali Rusi živabno delovanje v Bukovini in v Karpatih. Naše čete se drže ob reki Suczaw, v gorenjem obrečju Czeremosca, dalje vzhodno na Karpatskih grebenih, v dolini reke Nagy Ag, pri Ökörmezö, kjer se je včeraj zopet z velikimi izgubami ponesrečil sovražni-

kov napad, severno v gorenjem obrečju Latorceze in severno gorskega prelaza Ussok. Zapadno od tega prelaza nima nasprotnik, ki je tu ustavil svoje prodiranje, nobenih Karpatskih prehodov v svojih rokah.

V prostoru Gorlic in severo-vzhodno od Zaklicynza smo povsodi odbili včerajšnje in tudi v pretekli noči nadaljevalne srčite ruske napade. Ob Nidi je vladal mir. Dalje proti severu naprednje zavezniški napad.

Pred Przemyslom so dohnali, da so bile ruske patrulje oblečene v avstro-ogrske uniforme. Sovražni častniki in moštvo, ki se poslužujejo te nedopustne vojne zvijače, nimajo več pravice do ugodnosti mednarodnih zakonov in običajev.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Novoletni govor grofa Tisze.

Važne politične izjave ogrskega ministerskega predsednika.

Budimpešta, 1. januarja. (Kor. urad.) Kakor običajno, je sprejel tudi letos na novega leta dan ministerski predsednik grof Tisza člane vladne stranke, ki so mu izrekli svoje častitke. Na nagovor strankinega predsednika grofa Khuena Hedervarya je odgovoril grof Tisza v daljšem velepolitičnem govoru, katerega glavne misli so naslednje:

Proti monarhiji naperjene aspiracije južnega sosedu in agresivnost ruske politike so zakrivilo sedanje vojno. Nas zadene morda ta edina krivda, da smo bili preveč potrpežljivi in da smo pripuščali, da so nam nevarne aspiracije vedno bolj naraščale. Ni res, da smo povzročili vojno za to, da se nam ne bi bilo treba čez par let vojevati pod neugodnejšimi okolišninami. To vojno nam je marveč vsilil sarajevski atentat.

Vojna je izbruhnila. Presenetili smo sovražnike s svojim mogočnim nastopom in dokazali toliko življenske energije, da se je čudil celi svet. Seveda tudi mi smo doživeli presenečenja: sovražnik je takoj od začetka postavil v boj močnejše sile, kakor smo pričakovali. Poleg sijajnih zmag se je večkrat tudi pojavila vojna situacija, ki nam je preprečila sadove naših zmagovitih uspehov. Napredovali smo, pa morali smo se tudi umikati. Boj na severnem bojišču še vedno ni prinesel odločitve, akoravno smo si priborili šanse, ki nas navdajajo z upanjem v končni uspeh. Bolestna presenečenja tudi na južnem bojišču niso izostala. Naše čete so se morale iz Srbije umakniti. Dragi prijatelji, ne boli me toliko strategična neugodnost položaja — saj bomo ta nedostatek skoraj zopet popravili — temveč boli me predvsem to, da je morala naša sijajna, z lovorjem zmage ovenčana armada, ki se je tako uspešno borila z odličnim, nadmočnim sovražnikom, ki je premagovala vse težkoče z bajno požrtvovalnostjo, izgubiti v ožeh sveta svojo slavo, ker se je od nje zahtevalo naravnost nadčloveške čine. Moje srce krvavi pri spominu na to krivico, če pomislim, da je usoda oropala našo armado na tako nepravilen način zaslužnih sadov.

LISTEK.

(Po cenzuriranih poročilih).

Kdo šteje ljudstva... Sedaj se nahajam v taborišču vjetnikov v S. V. nedeljo, dne 15. novembra 1914 sta došla sem dva transporta vjetnikov. S prvim transportom je prišlo nad štiristo Francozov, skoraj sami starejši ljudje, z drugim je pa prišlo okoli petsto mož in sicer Indov, Turkosov in Zuavov. Med njimi so bili tudi ranjenci, ki so jih pripeljali na dveh vozeh v taborišče. Večina vjetnikov je prispela naravnost z bojišča (Niuport-Dixmuiden). V ponedeljek, dne 16., ob 9. je pripeljal poseben vlak 1000 Rusov, nekaj Francozov, med njimi dve ženi. Ženi nista v taborišču, marveč so ji oddali v civilne zapore, ker sta baje opravljali špionažo. Ta transport je prišel iz Lilla.

Sedaj je v taborišču 3100 vojnih vjetnikov in sicer naslednja ljudstva: Francozi, Belgijci, Angleži, Rusi, Turkusi, Zuavi, Indci, afriški jezdec in senegalski zamorci, razen teh je pa tudi mnogo civilnih vjetnikov.

Dalje je prišlo semkaj okoli 200 beguncev iz Izhodne Prusije z vsem imetkom; ti prebivajo v mestni telovadnici. Možje, žene in otroci so nudili sliko gorja. Človeku srce groze zatrepeče, če vidi te obžalovanja

Toda mi nimamo nikakega povoda biti malodušni. Naši vojaki vršijo svojo dolžnost. Če bomo vsi svoje dolžnosti tako izvrševali, kakor armada, potem se monarhiji ne more ničesar zlega zgoditi.

Min. predsednik povdarja na to popolno solidarnost Nemčije in Avstrije v vseh vojaških in političnih vprašanjih. »Pred nekaj tedni sem se o tem osebno prepričal. Potoval sem v nemški glavni stan na inicijativo zunanjega ministra, ne zato, da bi odpravil bogve kakšne težkoče in nesoglasja, ali razrešil konkretna vprašanja, temveč, da se porazgovorim pri neprisiljenih sestankih o vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo vojne in dobe po vojni. Spoznal sem, da smo složni v vsem.

Zaupanje v lastno moč in zaupanje v zaveznika nas navdaja z največjimi nadami za bodočnost in nas utrjuje v veri, da bomo še letos mogli zagotoviti narodu vse blagore poštenega miru in dr. tudi to, da se bo nahajal v bodoče madžarski narod v močnejši, silnejši, lepši in boljši situaciji.

Na zunaj želimo ustvariti trajni mir, neodvisnost velikih in malih držav. Pa tudi na znotraj nam bodo dozoreli lepi sadovi. Madžarski narod je prebil izkušnjo s triumfom ter dokazal, da ima madžarska narodna država privlačno silo, ki združuje tudi vse ostale narode v državi. Vojna bo napravila madžarski narod večji in močnejši.

Dokazala je tudi moč dualizma. Zgodovina je že definitivno odločila vprašanje o strukturi monarhije. Njena sodba je pravomočna. Oui, ki bi se še sedaj vrnil k raznim centralističnim stremeljenjem, bi bil občenevaren blaznež. Državnopopravni boji nimajo v monarhiji nobenega prostora več.

Moji dragi, boj še ni končan. — Morda nas čaka še mnogo bridkosti, mnogo izkušenj. Toda navdaja me prepričanje, da usoda ne bo zapustila naroda, ki sebe samega zapušča. V tem velikem boju madžarskega naroda se zanašamo na božjo pomoč. Pričajmo Boga, da podeli našemu narodu še mnogo srečnejših novih let, kakor so bila dosedanja.

Ruska pohlepnost.

Centralni evropski državi Avstro-Ogrska in Nemčija vojujeta v sedanji vojni proti dvema največjima državama, ki ji je kdaj svet poznal. Niti svetovna država Aleksandra Velikega, ne rimsko cesarstvo, ne država Karla V. ni imela toliko obsežnosti, ki jo imata vsaka zase Rusija in Anglija. Angleška svetovna država je vrhutega še za tretjino večja nego Rusija glede obsežnosti zemlje. Ozemlje Anglije je povečini v prekmorskih kolonijah in razmeroma le majhen del se ga nahaja v evropskem teritoriju, dočim tvori rusko veledržavo ogromno nerazkosano ozemlje. Seveda je tudi ta država vzrastla potom pridobitev. Kako se je razvijala ruska država, nam prav interesantno pojasnjuje v »Umschau« dr. Ernst Schulze v številkah.

Okolo leta 1500. je bila tedanja Velika

redne ljudi, ki so bežali pred Rusi z malim imetkom, ki so ga mogli vzeti v naglici s seboj.

Vjet kolega. V dunajskem »Neuer W. Tagblatt« pripoveduje Pavel Busson o zabavici, ki jo je imel štajerski črnovojniki z bradatim vjetim ruskim vojakom. Ta je našemu črnovojniku ugajal. Za tolmača je bil židovski vojak v ruski uniformi; razvil se je na naslednji pogovor: Štajerec: »Vprašaj ga, če ima otroke!« Tolmač: »Dva, pravi, da ima.« Štajerec: »In ali je čevljar!« Tolmač: »Da, čevljar je. Dovolite, na čem poznate to?« Štajerec: »Na palcu. In ali je kaj lačen?« Tolmač: »Lačen, gospod — vsi smo lačni.« Črnovojniki izleče nato kos papirja, v katerem je bilo nekoliko krakovske klobase ter jo da vjetnikom, dasi mu je bilo dragoceno imetje in več kot tri četrtine pravkar prejetega kruha. Hoteč se utegniti zahvaljevanju se je obrnil proč in godrnjal samozavestno pred seboj: »Dva otroka ima in čevljar je tudi.«

Večer v Calaisu. Sven Elvestad, sotrudnik danskega lista »Politiken«, živahno opisuje potovanje iz Londona v Calais. Že v svetovnem mestu Londonu se danes ne more ostreti občutka, da zbujajo nezaupanje, čim pa stopi na parnik, da bi se prepeljal preko Rokavovega kanala, se mu zdi, da ga obdaja kar ledeno-mrzla atmosfera nezaupnosti.

kneževina Moskovska kontinentalna (celinska) država in ni bila posebno velika; mejila je samo pri Novgorodu na Belo morje. Ozemlje carstva je obsegalo potem ob smrti carja Ivana III. (l. 1505.) 2,300.000 kvadratnih kilometrov, ob smrti carja Petra (1725) že 15,500.000, ob smrti carja Aleksandra I. (1825) 20,200.000 in sedaj (1914) obsega 23,300.000 kvadratnih kilometrov.

Celotno površje te veledržave se je torej v štirih stoletjih podeseterilo. Samo v dobi od 1825. pa do 1890., ko se je Rusija najhitreje večala, je pridobila povprečno na leto 55.000 kvadratnih kilometrov nove zemlje, to je več nego petkratno ozemlje Kranjske! Vrhutega pa je Rusija prodala v tej dobi tudi Aljasko, ki so jo kupile leta 1867. Zedinjene države ameriške za 7,200.000 dolarjev. Ta dežela sama meri 1,400.000 kvadratnih kilometrov. Resnična pridobitev ozemlja je torej še toliko večja nego jo izkazujejo gorenja števila. V tem stoletju je naglo razširjanje ruske države ponehalo in sicer zaradi tega, ker je bilo mogoče osvojati novo zemljo le daleč od središča države. V poslednjih petindvajsetih letih, odkar je Rusija pridobila zadnje pokrajine v srednji Aziji, si ni prisvojila nobene dežele več. Če bi se sedanja vojna iztekla ugodno za Rusijo, bi se stvar takoj spremenila in bi se Rusija najbrže zopet povečala na škodo Turčije in morda tudi Avstro-Ogrske in Nemčije. Omenimo samo še, da se je prebivalstvo Rusije od leta 1772. do 1908. pomnožilo od 14 milijonov na 155 milijonov.

Hindenburgovo armadno povelje.

Berolin, 1. januarja. (Kor. urad.) »Morgenpost« priobčjuje to-le dnevno povelje general-feldmaršala Hindenburga povodom Novega leta:

»Vojaki vzhodnje armade! Koncem leta mi je srčna potreba, da vam izrečem svojo najtoplejšo zahvalo in svoje polno priznanje za to, kar ste v sedaj poteklem času storili pred sovražnikom. Kar ste pretrpeli na pomanjkanju pri silnih pohodih, kar ste dosegli v dolgih, težkih bojih, bo štela vojna zgodovina vseh časov vedno med največja dejanja.

Dneve izpred Tannenbergu in pri Mazurskih jezerih, izpred Opatova, Ivangoroda in Varšave, izpred Vloclavka, Kutna in Lodza, pri Pilici, Bzuri in Ravki vam ni mogoče nikdar pozabiti. Z zahvalo Bogu, ki nam je dal moč za taka dejanja, in v trdnem zaupanju na nadaljno njegovo pomoč, hočemo stopiti v novo leto. Zvesti svoji vojaški prisegi, bomo vršili tudi še nadalje svojo dolžnost, da bo naši domovini zagotovljen časten mir. In sedaj krepko naprej, kakor v letu 1914, tako tudi v letu 1915! Živel Njegovo Velikanstvo cesar in kralj, naš milostljivi vojni gospod! Hura!«

Avstrijsko poročilo od ponedeljka.

K.B. Dunaj, 3. januarja. Uradno se razglasa:

3. januarja opoldae.

Komaj se je jel Danec zabavati s sopotnikom, švedskim pisateljem, pa se je že zdelo obema severnikom, da ju venomer opazujejo. Vedno je bil zopet kdo v njihovi bližini, največkrat neki francoski častnik, ki je navidez sicer malomarno gledal po sivi vodi v kanalu, a se večkrat ozrl s sovražno nezaupnostjo na potnika.

Na ladji je bilo na stotine mladih Belgijcev, ki so ubežali na Angleško, pa so sedaj hiteli zopet pod zastave svoje vojske, bolniške sestre, francoski vojaki. Mnogo jih je bilo med njimi izmučenih, bilo je tudi nekaj pijanih. Tupatam so zapeli nekaj kitic marsaljeze. Francoski častniki so mrzlo ogledovali in ocenjevali Belgijce. »V teh pogledih ni bilo pravega sočutja, niti priznanja za to, da se mladina brez domovine zopet vrača na vojno — samo opazovanje.« In Danec je najgloblje občutil, kako huda je bila usoda teh Belgijcev, ki tudi v najugodnejšem primeru ne morejo doseči nič več nego nekako »neusmiljeno usmiljenje«.

Megleni, na dež se pripravljajoči, žalostni novembarski dan je že do mala izginil, ko je ladja pristala v Calais. Vse pristanško okrožje je strog zaprto in samo stražarje vojske vidiva, ki se jim bliskajo bajoneti. Ladja vozi počasi mimo vrste velikih ladij z močno razsvetljenimi okni. Ladje za ranjenice, da se okna z rdečimi križi daleč vidijo. Po mrčnih cestah pohajajo tropi radovednežev. Slikovite postave Indov ali Afrikan-

Zopetni poskusi sovražnika, pretrgati našo vojno fronto zahodno in severno-zahodno od Gorlice, so se izjalovili zopet pod težkimi izgubami za nasprotnika.

Med temi boji, ki so trajali celi dan, so naši vojaki neko hudo branjeno visočino južno Gorlice v naskoku vzeli, neki sovražni bataljon uničili, 1 štabnega oficirja, 4 subaltern-oficirje in 850 mož vjeli ter dve strojni puški zaplenili; k vojnemu plenu spada tudi neki zrakoplov sovražnika, ki smo ga iz zraka postrelili.

Na drugi fronti nobenih dogodkov.

Namestnik generalštabnega šefa:
v. Höfer, fml.

Nemško vojno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 3. januarja. Wolffova pisarna poroča: Veliki glavni stan, 3. januarja:

Zahodno bojišče: Pred Westende prišlo je včeraj popoldne nekaj od torpednih čolnov spremljanih sovražnih parnikov, brez da bi streljali.

Na vsej zahodni fronti so se vršili artiljerijski boji.

En sovražni infanterijski napad zgodil se je le severno-zahodno St. Menhoulda; bil je pa pod težkimi izgubami za Francoze odbit.

Vzhodno bojišče: Na vzhodnem Pruskem in severnem Poljskem nobene spremembe.

Na Poljskem zahodno Visle posrečilo se je našim vojakom po večdnevem težkem boju z avzetimi posebno močno utrjeni kraj Borzymov v ruske glavne postojanke. Pri temu so vjeli 1000 Rusov in zaplenili 6 strojnih pušk.

V treh nočnih napadih poskusili so Rusi, pridobiti Borzymow nazaj. Ali njih napadi bili so pod velikimi izgubami zavrženi. Tudi vzhodno Rave prišel je naš napad počasi naprej.

V ruskih poročilih večkrat omenjeni ruski uspehi pri Inowłodzu so gladko izmišljeni. Vsi ruski napadi v oni pokrajini bili so z jako velikimi izgubami za Ruse zavrženi in se jih ni ponovilo.

V ostalem je položaj vzhodno Pilice nespremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Avstrijsko poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 4. januarja. Uradno se razglša:

V trdovratnih bojih v prostoru južno Gorlice, ki so se odigrali pod najtežavnejšimi vremenskimi razmerami, zasigurali so si naši pridni vojaki z zavzetjem neke važne visočinske linije ugodno podlago za nadaljne dogodke.

V Karpatih nobene spremembe; v zgornji dolini Ung le majhni boji.

cev; prikorakev na trgu žvižgajoč in počóč oddelek škotskih planincev v svojih grozljivih nošah in od druge strani prihajajo z zamolklim korakom batajlon Francozov že v temi. Na ramah nosijo lopate, kopali so strelske jarke.

Nepretrgano odhajajo vlaki iz Calaisa na fronto. S fronte dovažajo predvsem ranjence. Naenkrat zagleda dolgo vrsto ambulančnih voz, čujeva neusmiljeno rjovenje druhal, kliči: »Les Boches! Les Boches!« Ranjeni nemški vojni vjetniki so. Tam leži nekdo na strehi voza, poleg njega sedi francoski reševalec, podpira njegovo glavo in ga začudenog ogleduje. Ko čuje ranjenec kričanje druhal, se mu lice nasmehlja, potem obledi kot prt in zapre oči. In danški poročevalec ne more, da ne bi priznaval, kako naenkrat se je zbudilo v njem sorodstveno sočustvovanje s tujim Nemcem. Morda je prišel daleč s severnega obrežja in »jezilo ga je, da je videl premaganega...«

Otroška ljubezen. V neki bolnišnici v Brnu leži vojak 81. inf. regimenta iz Jemnice pri M. Budweisu. Njegov sinček prosil je mater, da naj mu dovoli, peljati se k očetu. Mati tega seveda vsled velike oddaljenosti ni mogla dovoliti. Neko jutro pa je deček, slabo oblečen, iz hiše izginil in se podal na potovanje v Brno. Po več urnem maršu ob železniški progi posrečilo se je pogumnemu dečku, vstopiti se v neki tovorni vlak in se

Med boji v božičnem času smo na severnem bojišču vjeli 37 ruskih oficirjev in 12.698 ruskih vojakov.

Namestnik generalštabnega šefa:
v. Höfer, fml.

O vrnitvi naših vojakov iz Srbije

piše rezervni lejtnant Rob. Staudinger v nekem pismu, ki ga objavlja »Grazer Tagblatt«, m. dr. to le: Premočni napadi Srbov so pričeli dne 4. decembra. Ta dan stala je avstrijska artiljerija sovražniku v oddaljenosti 800 metrov nasproti. Nazadovanje pričela je pod najtežavnejšimi razmerami. Zemlja je bila tako močvirnata, da smo enkrat za 3 kilometre dolgo pot cele tri dni rabili. Dvanajst dni niso prišli naši vojaki do nobenega nočnega počitka. Ne-pretrgano so trajali boji z zasledujočim sovražnikom, ali vkljub temu smo vse naše kanone rešili. Ako bi ne bilo čez 100 naših konj poginilo, bi se tudi posrečilo, rešiti celi tren. Zdaj gre zopet vsem dobro in polnim zupanjem gledamo novemu boju nasproti...

Vojni poročevalci pri nadvojvodi Frideriku.

Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Feldmaršal nadvojvoda Friderik je sprejel 4. t. m. v poročevalskem stanu zbrane avstrijske, cgrske in tuje vojne poročevalce in umetnike. Poveljnik polkovnik vitez Hoen se je nadvojvodi zahvalil za čast sprejema ter predstavil posamezne gospode. Nadvojvoda je segel vsakemu v roko ter si je dal poročati za katere liste dela vsak poročevalec. Po končani predstavi je nagovoril nadvojvoda navzoče tako-le: Veseli me, da se vam morem danes osebno zahvaliti za letoletna voščila, ki mi jih je polkovnik pl. Hoen prijazno sporočil. Poračbam priliko, da vam izrečem za uspešno delovanje in za lojalno in patrijotično pisanje časopisja svoje posebno priznanje. Upam, da boste tudi v novem letu, ki nam bo, — upam, — prineslo poln uspeh in časten mir, na enako patrijotični način vršili svojo dolžnost. V kratkem boste imeli priliko v skupinah priti v fronto ter tam sami opazovati, kako obdobjanja vredno se drže naše hrabre čete. Prepričan sem, da boste dobili najboljše vtiske ter jih uporabili v dobro skupne velike stvari.

Vojaške rezerve Nemčije in Avstro-Ogrske.

Angleži bahavo kriče, da bodo v kratkem postavili na bojišče 700.000 dobro izvežbanih Angležev in 100.000 Kanadcev. S tem hočejo skoro gotovo prestrašiti obe zavezniški državi. Ta strah pa je prazen, ker se Angleži pač ne zavedajo, kakšne rezerve imata Nemčija in Avstro-Ogrska. V Nemčiji pokličejo vsako leto 500.000 mladih mož k prvemu naboru. To število se poveča, ker pridejo oni, ki so bili pri prvem naboru nesposobni, še dvakrat na nabor. Če se potem odštejejo nesposobni, ostane še vedno več nego pol milijona. In ker se je v prvih tednih prijavilo 1.200.000 prostovoljcev, tedaj daleč presega število nemških novincev število angleških. V Avstro-Ogrski so do leta 1912. vvrstili v armado le eno tretjino vseh

peljati kot »slepi pasažir« v Brno. Tja je prišel ves trd od mraza in lačen. Neki stražnik mu je pomagal in ga je pustil v stražnici prenočiti. Drugo jutro peljali so otroka k očetu v bolnišnico.

Živ zakopan in rešen. Neki ranjenec iz južnega bojišča nam pripoveduje sledeče: Ob neki priliki se je zgodilo, da smo celi dan ležali in počivali, ako se to more imenovati počitek na mokrih tleh in mrazu, v strelskem jarku. Ker ni bilo ta dan nobenega boja in streljanja, so postali fantje korajžni, pa so pričeli po dva in dva ležati na nezavarovanih travnikih, da se malo pretrepe in z gibanjem ograjejo, ker so bili že siti ležanja v jarkih. Tako se je tudi naš stotnik, močan Ličan, splazil iz svoje luknje in se pričel sprehajati po travniku, kakor da je na dvorišču domače vojašnice. Čez malo časa sta bila pri njem tudi poročnik in praporščak. Kadili so in se pogovarjali in postajali. Med tem je prišel naš bataljonski trobentač — gospod pihac — kakor so ga fantje imenovali, da naznani nekaj našemu stotniku. Trobentač še dobro ne izreče besed »ponižno javljam«, ko nekaj zažvižga z dobro nam znanim žvižgom in udari na zemljo dva koraka daleč od njih. Sovražni šrapnel je padel kakor srela iz jasnega neba. Zemlja se je zakadila. Od cele družbe, ki je bila pri stotniku, nismo videli iz jarka nobenega več. Že smo mislili, da je šrapnel vse skupaj raztrgal na kose. Nekaj

onih, ki morajo iti na nabor, ker parlamentarista hotela dovoliti višjega mirovnega stanja. Tako je ostalo do leta 1912., ko sta parlamenta povodom uvedbe dveletne vojaške službe zvišala rekrutni kontingent, od okroglo 130.000 na 200.000 mož. Vsled tega je ostalo vsako leto tisoče in tisoče mladih mož neizvežbanih. To je vzrok, zakaj se je zdaj odredilo, da morajo iti še enkrat na nabor vsi oni, ki še niso bili na prejšnjih naborih uvrščeni v armado. Lahko se trdi, da se do reforme brambnega zakona leta 1912 in vsako leto 150.000 do 200.000 mož ni uvrstilo v armado. Če pomnožimo to precejšnje število z 12, ker je bilo 12 letnikov poklicanih k naknadnemu naboru, in če odštejemo umrle, izseljene, bolne, tedaj dobimo število 1.500.000 do 2.000.000. Ti bodo po izvršenem vojaškem izvežbanju poleti leta 1915. uvrščeni v armado. Če bo vojna uprava vso to ogromno število vpo-klicala, ne vemo. Vendar pa je torej jasno, da ima naša monarhija še ogromne rezerve, ki daleč presegajo angleške. In celo Rusija je morala vpoklicati svoje črnovojneke v starosti 40 do 50 let. Z mirnim srcem gledamo torej lahko v bodočnost. In ni je moči, ki bi našo monarhijo prisilila k miru, ki bi ne odgovarjal neizmernim žrtvam, ki so jih doprinesli narodi Avstro-Ogrske in Nemčije.

Šest novih angleških armad.

K.-B. London, 2. januarja (Reuterjevo poročilo). Angleži ustanovili so 6 novih armad, vsaka obstoječa iz treh armadnih korov. Kot poveljniki so bili imenovani: za prvo armado general Haig, za drugo general Smith-Dorrien, za tretjo general Hunter, za četrto general Jan Hamilton, za peto general Leslie Rundle in za šesto general Bruce Hamilton. — (To so zopet znane Reuterjeve grožnje. Radovedni smo, kako se bodo te nove angleške armade pred nemškimi bajonetami obnesle! Op. ur.)

Velika angleška izguba na morju.

K.-B. Berlin, 2. januarja. Iz Londona se uradno poroča:

Angleški linijski parnik »Formidable« se je danes zjutraj v kanalu potopil. Neka mala križarka je 71 mož posadke rešila, drugi so pa utonili. Kakor se poroča, bil je »Formidable« zadet od torpeda nemškega podmorskega čolna in se je vsled tega potopil.

Parnik »Formidable« bil je leta 1898 zgrajen in je spadal k takozvanemu »Queen«-razredu. Obsegal je 15.250 ton. Oborožen je bil z štirimi 30,5 cm kanoni, dvanajst 15 cm, šestnajst 7,6 cm kanoni in z dvema 4,7 cm kanonoma. Nadalje je imel štiri 45 cm torpedne cevi pod vodo in dve strojni puški. Stroji so imeli 15.600 konjskih sil in so dali parniku hitrosti 18,7 morskih milj (= 34,6 kilometrov) na uro. Parnik je bil 122 metrov dolg, 22,9 metrov širok in 8,5 metrov globok. Posadka je znašala 750 mož, ki so večinoma utonili.

Lepi uspehi na morju.

Dunaj, 2. januarja. Iz popolnoma zanesljivega italijanskega vira poroča »Neues Wiener

fantov skoči iz jarkov in gre bližje, da bi pobrali vsaj »ostanke tako strašno ponesrečenih častnikov. Med tem pa nesreča ni bila tako velika. Fantje se niso dobro prišli do onega kraja in že so zagledali poročnika, kako zavno stoji in otepa s sebe zemljo, praporščak je tudi pokleknil in si brisal lice, a bataljonski trobentač je sezul čevlji, potlačil v njega gornji del trobente, da tako izpiha iz nje pesek, a da se ona ne oglasi. Samo stotnika nismo videli nikjer. Izginil je, kakor da bi ga odnesel veter ali požrla zemlja. Ker ni bilo o njem nobenega sledu, so pričeli fantje pregledovati in preiskavati vsled eksplozije šrapnela razrito zemljo. In glej: Bataljonski trobentač zapazi naenkrat stotnikovo peto z ostrgo. Vsi skupaj so sedaj pričeli titi kakor krti po zemlji in čez par minut so odkopali našega junaškega stotnika in na veliko veselje so zapazili, da mu žila še bije. Nato so ga odnesli v njegovo luknjo, mu odpeli ovrtnik ter dali malo vode in žganja. Kmalu je prišel stotnik k zavesti. »Nič, nič, fantje, omotilo me je, področ in zasulu, a sedaj je vse dobro!« je rekel stotnik in si pogladil svoje velike brke. »A sedaj pa zopet vsak na svoj prostor, da ne bode zopet kakega presenečenja!« je zapovedal stotnik in obrnivi se proti poročniku rekel: »No, jaz morem v resnici reči, da sem bil živ zakopan.«

Tagblatt", da se je francoski admiralni parnik „Courbet“, katerega je v moraki ožini Otranto v Jadranskem morju avstro-ograki podmorski čoln „U XII“ torpediral in dvakrat zadel, pred Valono potopil. Francoskega admirala in večino moštva so ostali parniki rešili.

Tudi se poroča, da se je potopil isto tako francoski podmorski čoln „Bernoulli“. Pri otoku Lagosta našli so njegovo telefonsko bojo.

Ta dva krasna uspeha sta za našo hrabro mornarico izredno častna. Pomisliti se mora, da je naš podmorski čoln „U XII“ napadel 16 velikih francoskih parnikov, in si je iz njih srede izbral ravno admiralni parnik in ga uničil.

Podmorski čoln „Bernoulli“ je jako moderni francoski tip. Bil je 51.1 metrov dolg, 5 metrov širok in 3.1 metrov globok. Čoln je imel 7 torpednih cevi, eksplozijske motorje za 840 konjskih sil in hitrost 23.1 kilometrov nad vodo. Moštva je imel 24.

Francoski admiralni parnik „Courbet“ bil je eden največjih in najmodernejših dreadnoughtov francoske mornarice. Zato je njegova izguba velikega pomena. Francosko-angleško brodogej doslej v Jadranskem morju ni dosegel prav nobenega uspeha; samo pa je v taki nevarnosti, da se mora skrivati pred malo, zasmehovano avstrijsko flotiljo!

Lepe turške zmage nad Rusi. Rusi v Perziji popolnoma poraženi.

Konstantinopol, 2. januarja. — Uradno poročilo glavnega stana turških armad poroča:

Naši (turški) vojaki so včeraj mesto Ardaghan zavzeli.

Oddelek naših, v pokrajini Tšuruka nastopivših vojakov prišel je dne 28. decembra pri svojem napredovanju proti Ardaghanu zahodno tega mesta do ruskih vojakov, ki so bili nazaj vrženi. Pod poveljstvom generala Zašen stoječi obrambeni vojaki Ardaghana obsegali so 3000 mož infanterije in 1000 kozakov s 6 topovi in dvema strojnima puškama. Zjutraj dne 29. decembra prišel je turški oddelek vključno številni premoči sovražnika brez odmora napad na dobro utrjene in z artiljerijo branjene sovražne postojanke. Kravi boj končal je proti večeru z begom Rusov, ki so imeli hude izgube, medtem ko so bile turške izgube le neznatne. Pred svojim begom so Rusi veliki del mesta ter svoje zaloge streliva in živeža zažgali in posest Mohamedancev plenili, one same pa na razne načine mučili. Enemu Mohamedancu so celo oči predrli in mnogo mož in žensk z bajoneti pomorili.

Velike množine streliva in vojnega materiala ter delsovražničkovega tréna padel je v naše roke.

Veslje od ruskega jarma osvojenega prebivalstva je nepopisno. Hrabrost prostovoljcev, ki so se ramo ob ramo s turškimi vojaki borili, mora se posebno hvaliti.

V Perziji kaže se isto udanost pri naših perzijskih bratih.

Dne 29. decembra so naši vojaki skupno s perzijskimi plemeni pri Meyandubabu, 50 kilometrov severno-vzhodno od Sačbulaka, 4000 Rusov, ki so imeli tudi 10 kanonov, popolnoma premagali. Sovražnik je imel čez 200 mrtvih, veliko število ranjenih, v naše roke padlo je mnogo ranjencev, 6 ruskih kanonov ter mnogo pušk, streliva in vojnega materiala. Glasom nekega poročila iz Erzeruma so dospeli tja veliki transporti ruskih vjetnikov.

Nemški mornarji v boju.

Angleži so vstopili v vojno z gotovim zaupanjem, da bodo s svojo mornarico vse nasprotnike na morju kar zdrobili. Pa so se hudo zmotili. Ne samo, da so nemški bojni parniki že opetovano angleško obal bombardirali, so nemški podmorski čolni tudi celo vrsto angleških veleparnikov potopili. Največ škoda pa so prizadeli nemški parniki Angležem na polju trgovine. Posamezni nemški parniki so se v tem oziru tako odlikovali, da bodo v zgodovini te vojne vedno častno mesto zavzemali, tu se gre v prvi vrsti za nemški parnik „Emden.“ Ta je glasom poročil angleške morske oblasti potopil tekom vojne skupno 55 sovražnih parnikov, rusko križarko „Semčuk“, francoski kanonski čoln „Mousquet“, dva japonska parnika za prevažanje vojaštva in 51 trgovinskih parnikov in sicer 34 angleških, 10 francoskih ter 7 japonskih. Poleg tega je parnik „Emden“ vpepelil z bombardiranjem indijsko pristanišče Madras. — Kakor znano, bil je potem „Emden“ od velikega avstralskega parnika „Sidney“ napaden branil se je do konca, poškodovan „Sidney“ precej hudo in se sam spustil na skale. Nekaj „Emdenovega“ moštva pa se je rešilo. Vzelo si je veliko barko „Agoche“ na kateri ima tudi 4 strojne puške in nadaljuje zdaj vojno na lastno pest. Tudi parnik za premog „Oxford“ so Nemci vzeli. Tako je nemški strah v velikih Oceanih za Angleže še vedno velik. Pomisliti se mora, da so napravili Nemci Angležem doslej na morju škode za najmanj dve milijardi markov.

Sv. oče in cesar Viljem.

K.-B. Berolin, 2. januarja. Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan. Med cesarjem Viljemom in papežem Benediktom sta se včeraj izmenjali naslednji brzojavki:

„Njegovemu Veličanstvu Viljemu I., nemškemu cesarju. V zaupanju na čustva krščanske ljubezni do bližnjega, ki prevažajo Vaše Veličanstvo, da konča to nesreče polno leto in otvori novo z dejanjem cesarskega velikodušja na ta način, da Vaše Veličanstvo sprejme naš predlog, da bi se med vojujočimi se državami izvršila izmenjava onih vojnih vjetnikov, ki jih je smatrati kot nesposobne za nadaljno vojaško službo. Papež Benedikt XV.“

„Njegovi Svetosti papežu, Rim. Zahvaljujoč se za brzojavko, mi je srčna potreba zagotoviti,

da ima predlog Vaše Svetosti, da se omili usoda za nadaljno vojaško službo nesposobnih vojnih vjetnikov, vso mojo simpatijo. Čustva krščanske ljubezni do bližnjega, ki so narekovala ta predlog, popolnoma odgovarjajo mojim lastnim pričanjem in željam. Viljem.“

NESTLÉ-JEVA 279
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastoj
Nestle, Dunaj I. Biberstrasse 2. S.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hušji. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsed tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva

bode torej:

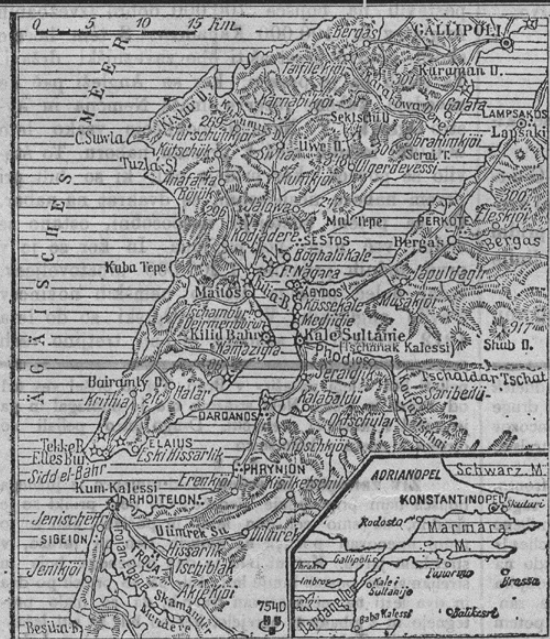
1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastoj, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Dardanele.

Ker je Turčija stopila v tej velikanski vojni na našo stran, je promet Rusije z Anglijo in Francosko skoraj popolnoma vstavljen. Dokler je bila Turčija neutralna, zamogla je Rusija nemoteno orožje, vojno municijo in drugo blago skozi Srednje morje in Dardanele dobiti. Zdaj, ko je Turčija Dardanele zaprla, se je to nehalo. Velikanske ruske izgube na vojnem materialu se pa morajo nadomestiti. Zato hočejo združeni sovražniki zdaj Dardanele napasti. Že so zbrali tam velikansko angleško-francosko brodogej, obstoječe iz 40 vojnih ladij, med njimi 15 dreadnoughtov. Pa kakor vse kaže, se bode ta napad na izvrstno utrjene morske ožine Dardanel izjalovil.

Die Straße der Dardanellen und ihre Befestigungen.

Trdovratno

pojavi se mnogokrat najmanjše muke revmatizma, gihta ali neuralgije v naših udih in členkih, rujejo, ščipljejo, bodejo in trgajo in zdi se, da jih ne more nobena moč sveta odpraviti. In vendar vemo iz izkušnje, da se revmatične,

gihtične in neuralgične bolečine, trganja v udih, trdi vrat, bodenje v strani lahko odpravi, ako rabimo Fellerjeve bolečine odpravljajoči rastlinski esenčni fluid z. zn. „Elzafluid“. 12 steklenic tega zdravniško priporočenega domačega sredstva stane franko le 6 kron edino pristno pri lekaru E. V. Feller, Stubica, Elisabethplatz št. 241

(Hrvatsko). Istotako dobre so kot domače sredstvo zoper motenje prebave, zapiranje in trdem trupu Fellerjeve odvajalne Rhabarbara kroglice z. zn. „Elza-kroglice“, od katerih stane 6 škatljic franko 4 K 40 h.

okose — — —